

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak :

Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . 4 „
Negyedévre . . . 2 „
Egyes szám ára 16 fill.

ABONYI

U J S A G

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő és kiadó :
TEMESKÖZY GERZSON

Nyilvterek, hirdetési díjak és
előfizetések a szerkesztőség
hez küldendők.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr!

Bár talán már kissé elkésve, de még nem későn fordulunk a Szerkesztő Úr-hoz panaszunkkal. Egy iparvasutat építenek nálunk — most adták meg reá az építési engedélyt. A formához nem szólhatunk hozzá — a pecsétes engedély megvan s a bankett is megvolt. Nem akarjuk azt sem bővebben tárgyalni vajjon azokat — akik — előtt a vasut elmegy és akik megkérdezendők lettek volna megkérdezték-e, nem akarjuk érteni azt, vajjon a kulturának mennyi köze van egyes ember céljára szolgáló iparvasúthoz, csak az érdekelne nagyon, hogy az a szegény defieitell küzdő szegényalap miért részesül oly mostoha elbánásban, hogy mindössze 20 koronát kell évenként az engedélyért az engedélyesnek fizetni.

Mi elhisszük, hogy maga a vasut 55—60,000 koronába kerül, — nagy összeg kétségtelenül, de vajjon megépítenék-e, ha nem fizetné ki magát? És még ha nem is fizetné ki magát, ilyen nagy költségeknél nagy szerepet játszik-e, hogy 20 vagy 200 koronát kap a szegényalap? Ha nem az abonyi lapban olvastuk volna — akkor is tudnánk, hogy csak itthon történhet meg ilyesmi. Az az egy-két érdekelt, akit ugyan közelről érint a dolog, eljön a közgyűlésre, ők természetesen egyéni érdeküket iparkodnak megvédeni — a közszel és közügyekkel pedig más már nem törődik, mert hát ez kényelmetlen, meg a szegényalap is elvult eddig is a 200 korona nélkül.

Mivel azonban a kultura, meg Abony is ellehet ezentul is egy tisztán érdekű iparvonat nélkül — ezt nem akarjuk összetett kezekkel nézni és ha ez a panaszunk kellő eredménnyel nem járna, keresünk és találunk is módot és alkalmat, hogy a közérdekét az egyéni érdekekkel szemben — mi kívül állók — megvédjük.

Maradunk őszinte tisztelettel többben — érdeklődők.

* * *

Bár a fenti levél a választ is magában foglalja, mindazon által a dolog érdemére nézve jövőszámunkban akár másoknak is, akiket érint, — helyet tartunk fenn. Egyenlőre csak annyit jegyzünk meg, hogy a szolgalmi jogért járó összeg nagyságának és céljának proponálása az előrelátás, a megadása pedig izlés dolga. Szerk.

Szombati levelek.

(Példának akéért . . .)

Sok nemes intézményeink között az egyházak is s így a rom. kath. Egyház is terjeszgeti hatalmas szárnyait rokkant hőseink fölött, oltalma alá vévé őket, családjaikat és árváikat.

A helybeli r. Kath. Egyház is és annak feje is fel-fel emeli kérés szavát a vak katonák és hadi árvák érdekében, alimizsnálkodásra szólítván fel hivat, a legszentebb hazafias kötelesség nyomorultjai és áldozatainak gyámolítására.

Ezek a hívó, figyelmeztető és kérés szavak különösen nagyobb ünnepnapokon hangzanak el és . . . én Istenem, soha annyi süket ember össze nem gyűlik egy rakásra, mint ilyenkor.

Pedig azokat a kérés szavakat meg kellene hallaniok leginkább azoknak, akiket a háborus conjuncturák soha nem álmodott jó módba helyeztek, akik felett beteljesedett Kálcssey Hymnusának esdő sorai: az Isten megáldotta magyaroknak, a jövedelben bőségben élőknek, akik fölé a vak katonák és a hadiárvák atyái nyújtottak védőkart, az ellenséggel való nehéz küzdelmeikben akik igazán megbúnhódték a nemzet multját és jövődjét.

Szent István király idei ünnepén is a r. kath. templomban ép úgy, mint az ország összes r. kath. templomaiban, a hadi árvák javára jótékony gyűjtés rendeztetett.

A történelmi vonatkozása nagy országos ünnep és bucsú alkalmából összegyűlemelt hívók nagy seregében bizonyára sűrűn hullottak, csengtek a szent célra szánt fillérek, de hol maradtak a bankók, melyektől ugy megdagadnak most az erszények, betelnek a takaréki kis könyvek?

Igazán meg szivielésre méltó példáját nyújtotta az áldozat készségnek és magasabb gondolkodásnak egyik előkelő gazdatársunk, *Eckstein Ignác*, aki a Szent István napi

gyűjtés alkalmából 300 koronát adott át Lé-
vay Mihály orsz. gyűl. képviselőnek hadi
árváink javára. Tehát megsuhantak a bankók is a jótékonyág érdekében, a hazafias kötelesség gyakorlásában.

„Sokan vannak kik e nemes példát követhetnek. Vajjon követik-e?” Teszi fel kérdést egyik illustris polgártársunk.

Hogy kövessék, példának okáért adjuk tudára e nemes felbuzdulást mindeknek, akiket illet, itt helyben és másutt, mind közönségesen, mert csak ez az egy út van a szerencsések számára, lelkismertük megnyugtatására. Tégé.

Árdrágítók.

A környékünkön megjelenő vidéki lapokban hasábszámba olvassuk az árdrágítók, árfelelősek szigorú büntetését. Eddigélé azt hittuk, hogy nálunk ilyesmi nem fordul elő, mert a mi termelőink szigoruan és lelkiismeretesen alkalmazkodnak a rendeletekhez s nem kívánják a fogyasztók kiuzsorázását.

Sajnos nem így van. Utánna nézünk a dolognak s eddigélé a közetkező büntetésekrol szerzetünk tudomást, melyeket a főszolgabírói hivatal volt kénytelen kiszabni a visszaélések meggátllása céljából: Nagy Mihály és neje abonyi lakosok ellen élelmi cikkek árdrágításáért 5 kor. fő, 5 kor. mellékbüntetés. Jogerős ítélettel. Biró István és neje abonyi lakosok ellen ugyanazért 10 k. fő, 10 kor, mellékbüntetés. Jogerős ítélet. Fischer Dávidné Ujszászi lakos ellen ugyanazért 10 k. fő. 10 mellék büntetés. Jogerős ítélet. Varga Károly rékasi lakos ellen ugyanazért 10 k. fő, 10 kor. mellék büntetés. Jogerős ítélet. Szűcs Joákimné abonyi lakos ellen árdrágításáért 5 k. fő, 5 kor. mellék büntetés. Jogerős ítélet. Túri Matild abonyi lakos ellen 2 tojásnak 52 filléért történt eladásáért 50 k. fő, 50 kor. mellék büntetés. Jogerős ítélet.

(Folytatjuk.)

Küzdelem a vásárlás körül.

Aki a városháza nagytermében felállított vásárlási irodán megfordult, tapasztalhatta, hogy legtöbb vásárlónak — lévén számos gyermekkel megáldva — nincs elegendő ideje arra, hogy az egész várost határostól együtt bebarangolja házi- és gazdasági szükségletéhez megkívántató gabona mennyiség kipuhatolása végett s így reményt veszve azonnal hatóságai ellátásra iratja magát, dacára annak, hogy elegendő pénzzel rendelkezik s így napról-napra ijesztő mérvben

szaporodik azok száma, akiknek ellátása szinte megoldhatatlan probléma elé állítja a hatóságot. Esetleg ez az intézmény annyira megterhelhetik, hogy éppen akkor, amikor leginkább kell a kenyér, nem lesz képes humanus céljának megfelelni a legnagyobb erőfeszítés árán sem. Ettől pedig meglehetne kimélni a hatóságot valami kis intézkedéssel. Bár késő, de azért nem volna eredménytelen, ha jelentkezésre felhivatnának azok a termelők, akiknek némi fölöslegük van még. A fölösleggel rendelkező termelők a vásárlási irodán nyilatkoztatnának s ennek alapján a vásárolni szándékozó közönséget könnyen lehetne utbaigazítani. Valamint hatósági támogatásban kellene részesíteni mindazokat az önzetlen embereket, akik önként vállalkoztak, vagy vállalkoznak a valahol még létező és megvásárolható gabona mennyiség felkutatására, kieszközölésére. A termelők megbízonyára tudják, hogy természetmennyeikből csak annyit tarthatnak vissza házi és gazdasági szükségleteik fedezésére, amennyit a rendelet engedélyez, a fölösleget tehát teljesen indokolatlan tovább tartogatni sőt hátrányos is, mert ha okt. 15. előtt túl nem ad a fölösleg, azután csökkent áron lesz kénytelen a Haditermény Részvénytársaságnak rendelkezésére bocsátani, mintha vonakodnék megtenni a fölösleg rekviráltni fog. Be kell látnia mindenkinek, hogy a kormányrendeleteit sem az erőszak szülte hanem a gondoskodáson alapuló az a nemes gondolat, melyszerint a fronton és front mögött mindenkinek biztosítva legyen mindennapi kenyere.

Október hó 15-ig szabad az eladás, szabad a vásár. Magunk is legyünk rajta, hogy még a hátralevő időt alaposan kihasználva gondoskodjunk magunkról, mert csak a végső esetben tartozik rólunk gondoskodni a hatóság.

H I R E K.

— **Hőseink halála.** 29. h. gy. ezredből: Falusi András, Farkas Károly, Bene János.
— **Sebesült katonáink.** 29 h. gy. ezredből: Paliczter László hadapródjelölt. Bak Sándor, Egedi Pál, H. Nagy Sándor, Retkes Dániel.

— **Sz. István király ünnepén.** Hagymányos áhitattal ünnepelték aug. 20-án feleldhetetlen nagy királyunk ragyogó emlékéül az egész országban, jelölül annak, hogy első koronás királyunk iránti mélységes kegyeletet még a háború verziatarai sem voltak képesek elhallgattatni nemzetünk szívében. Abonyban is lélekemelő magasztossággal ment végbe ez az igazán magyar nemzeti ünnep, amely búcsúünnepé egyszermint nagytemplomunknak is, melynek ókora térfogata aug volt képes magába fogadni a helybeli és vidékről idezarándokolt hívók seregét. Fél 10 órakor lépett Lévy Mihály preláusi díszes ornátusában a szöszékre, hogy elszónokolja egyházi beszédeinek egyik remekét. Régi magyar költők ajkairól vett idézetekkel aposztrofálta a régi és mostani magyar nemzet erkölcsi világát A kiváló szónoklat mindig felbilincselte a nagy érdeklődéssel figyelő hívóséget. Majd búcsúmenettel vezetett az Oltári szentséggel a templom körül és

fényes ünnepi szent misét celebrált a kifáradást nem ismerő pápai főpap. Könyörgő imádsággal s a magyarok imádságos énekével: a Hymnuszszal végződött az impozáns módon megtartott Sz. István király ünnep.

— **Ő Felsege születésének** 86 ik évfordulóját méltó tisztelettel ülte meg községünk lakossága aug 18-án komoly templomi ünnepély keretében. A róm. kath. templomban 8 órakor kezdődött az ünnepély, amelyen a hálaadó istentiszteletet Csasztiluk Imre s. lelkész szolgálta. A templomi ünnepélyen megjelent dr. Madarász Adorján főszolgabíró, az előljároság, a Vöröskereszt kórház képviselőiben dr. Hirn főorvos, Homoky gondnok, az összes ápolónők, Godó zászlós és Kassa törzsörmeister vezetésével mintegy 150 sebesült. Több testület és egyesület számos taggal képviselve. Községünk is igen szép számban vett részt az ünnepélyen, amelynek kegyeletes voltát Rithnowszky főkántor szép alkalmi énekei még bensőbbé tették. A hálaadó isteni tiszteletet a Hymnus fenséges akkordjai zárták be.

— **Beírások az állami polgári fiu- és leányiskolában** szept. 1. 13. napjain de. 8—12 óráig tartatnak. A javító vizsgálatok a fiú iskolában 1-én du. 2 órakor, a leány iskolában 2-án du. 2 órakor fognak megtartatni. 14-én de. 8 órakor lesz a tanév megnyitása, 15-én a rendes tanítások megkezdődnek. Tájékoztatóssal bármilyen tekintetben naponta de az irodában (Vöröskereszt kórház) készséggel szolgál az igazgatóság

— **Az új tanév megkezdésére és bevégzésére** a legújabb miniszteri rendelet osztályok szerint különböző időpontokat jelöl meg a tulnyomólag mezőgazdasággal foglalkozó községek elemi iskolái részére. E szerint nálunk a tanév az I.—II. osztályokban szeptember első napjaiban kezdődik és június utolsó napjaiban végződik. A III. osztály tanéve okt. 1-től, ápril 30-ig, — a IV. V. VI. osztályok, valamint az ismétlőiskola tanéve nov. 15-től, ápril 15-ig tart. A mult évben elmaradt tankötelesek összeírása, az új tanévben nov. 15 kezdéssel rendeltetett el.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban a hadi árvák javára, Vincze György ujján jutottott 20 koronát nem Hay Dezső, hanem Beck Dezső adományozta. A helytelen közlés téves információ alapul.

— **Vásári ribillió.** Nagy hősködésbe kezdett Komáromi István szabadságos kalona egyik vásári sörös bódében, amiközben egy rendett csináló esendört is megütött, aki aztán kardjával tette ártalmatlanná a vásári hőst. A kecskeméti kir. törvényszékhez megvasalva beszállítottott.

Önálló lakás

2-3 szobával s a szükséges mellékhelyiségekkel okt. 1-re kerestetik, érdeklődők Neve-rán tanítónál tudakozódhatnak.

Egy jobb családból

való fiu tanulónak fizetés felvétetik Perényi Ignác divatárú üzletében.

— **Fontos tudni való!** Az Abonyi polgári iskolába használt könyvek s mindenféle füzetek féláron kaphatók

Sárik Gyula üzletében Czegléden.

ŐSZI

VETÉSHÉZ

Corbin magcsávázószer változtatlan áron kapható. **Corbin** megóvjá a vetőmagot varjak és egyéb madarak kártevésőtől, üszögtől, rothadástól, férgektől. Egyszerű használati utasítás. Ezerszeresen kipróbálva, kitűnő -- bizonyítványok. -- Olcsó. --

DR. KELETI ÉS MURÁNYI
VEGYÉSZETI GYÁRA UJPESTEN.

Rendeléseket és kérdezősködések idejekorán kérünk.

Főelárusító: ÖZV. GRÜNVALL JÓNASNÉ, Abony.